

نظامنامه نوشته شده است که هر پیشنهادیکه می شود باید دارای مقدمه استدلالی بوده و بصورت مواد نوشته شده باشد و این پیشنهاد ماده بماده نوشته نشده است آنرا هم بطوریکه شاهزاده سلیمان میرزا فرمودند هیچ اهمیت ندارد برای اینکه مقدمه استدلالی را که داراست و برای ماده در آوردن هم ممکن است خودشان بعد از آنی که بکمسیون رفت به صورت ماده در بیاورند پس بهیچوجه دیگر محتاج بمذاکره نخواهد بود فقط چیزیکه در اینجا لازمست گفته شود اینستکه جهت ندارد مامطالب اساسی و مطالب مهم مملکتی را داخل در شخصیات بکنیم و اگر بخواهیم اینقسم مشی بکنیم کار خیلی بد میشود شاید بنده هم بتوانم بگویم که در آنوقت وزیریکه این مالیات نمک را پیشنهاد کرد درسه تومان پیشنهاد کرد و شاید یکی از همین نمایندگان حزب دمکرات بوده که پیشنهاد کرد که درشش تومان چهارهزار تصویب شود و شاید تا اینجا هم که عرض کردم خوب نبود فقط برای این بود که نباید يك دسته تعرض یکدسته دیگری بشود و این نسبت را بیکدیگر بدهند در حال اینمطلب یکی از مطالب خوبست که پیشنهاد شده است و اطمینان هم دارم که اکثریت مجلس موافقت با این پیشنهاد بهیچوجه محتاج بمذاکره نخواهد بود .

سلیمان میرزا - این نصایح راجع با اکثریت بود نه با اقلیت .

نایب رئیس - بنده از آقایانیکه اجازه نطق خواسته اند تقاضا می کنم که مذاکره در این مطلب را ختم کنند که بیش از این در این خصوص مذاکره نشود. آقای ممتازالدوله رئیس لایحه ای بمجلس نوشته اند لازمست خوانده شود آقای آقامیرزا ابراهیم خان لایحه مزبور را عبارت ذیل قرائت نمود .

مقام منبع مجلس شورای ملی شیداله ارکانه باوجود کمال آرزوی خدمتگذاری در مجلس شورای ملی رعایت مصلحت و اقتضای خدمت وطن چنانکه بنده بندگان محترم بهیچوجه پوشیده نیست مستلزم استعفای این بنده از ریاست شده است و چون قبول خدمت دیگر از خدمات ملت بر حسب تصویب نمایندگان محترم و لزوم جلوگیری از طول بحران کابینه میشود لهذا لازم باظهار نمی دانم که استعفای از ریاست مجلس شورای ملی کناره گیری از خدمت نبوده بلکه بواسطه صلاحیت وزراء منصوب نمایندگان محترم است که البته باید افکار آنها مظهر حقیقی افکار ملت بوده و امرشان مطاع باشند قبل از قبول رسمی خدمت دیگر که بسته بتوافق نقطه نظر خود بانقطه نظر نمایندگان و تطبیق آن بانظریات اولیاء امور بفرات است در اینموقع استعفای از ریاست صندلی وکالت خود را محفوظ داشته از خداوند متعال توفیق خدمت خواسته ادعیه صمیمی خود را بشرف عرض نمایندگان محترم میرساند پنجم ربيع الاولی [اسمهیل]

نایب رئیس - چون همه می دانید مقام آقای ممتازالدوله را در اینموقع لازم است خیلی اظهار تأسف بکنیم از استعفای ایشان ولی امیدوار هستم که در هر شغلی که باشد بهمان اندازه که در مجلس خدمتگذار مملکت بودند خدمتگذار باشند از طرف

آقای رئیس الوزراء هم يك لایحه مفصلی نوشته شده است که استعفای ایشان قبول بشود البته معلوم است که استعفای ایشان قبول خواهد شد .

دستور جلسه آتی که روز پنجشنبه خواهد بود از این قرار است - تعیین رئیس - رایورت کمسیون معارف و رایورت کمسیون بودجه راجع بتاسیس روزنامه رسمی بقیه قانون ثبت اسناد .

(مجلس مغرب ختم شد)

جلسه ۲۲۱

صورت مشروح روز پنجشنبه فی شهر ربيع الاولی ۱۳۲۹

مجلس دو ساعت قبل از غروب بر ریاست آقای آقامیرزا مرتضی قلیخان نایب رئیس تشکیل گردید . صورت مجلس روز سه شنبه را آقای معاضدالملک قرائت نمود .

نایب رئیس - در صورت مجلس ملاحظه ای که نیست ؟

اظهاری نشد نایب رئیس صورت مجلس را امضاء نمود .

نایب رئیس - چنانچه در صورت مجلس ذکر شد دستور امروز اول تعیین رئیس است و باید خاطر نمایندگان متوجه اینمطلب باشد که مقام ریاست مجلس مناسب و شایسته است که از اکثریت آراء در انتخاب آن تجاوز شده اتفاق آراء حاصل بشود باین جهت باحزاب مذاکره شده است و احزاب هم باهمدیگر مذاکره کرده اند کاندید هائی از طرف آنها معین شده است و خود آنها هم اظهار خواهند کرد و امیدوارم این نوع انتخابی که واقع میشود برای مقام ریاست خیلی شایسته باشد و همانطوریکه شایسته است بتواند اداء وظیفه خودش را بنماید .

سلیمان میرزا - بنده چنانکه در انتخاب گذشته در باب انتخاب رئیس عرض کردم باز هم عرض میکنم بعضی از مقامات در مملکت پیدا میشود که آن مقامات وظیفه اش بیطرفی و مساوات است نسبت به تمام احزاب نه اینکه آن اشخاصی که دارای آن مقامات میشوند نظرات سیاسی نداشته باشند بلکه هر نظر سیاسی را که داشته باشند و در هر مسلکی که باشند چون بآن مقام نشسته اند وظیفه آن مقام اقتضا میکند که اونظرات سیاسی خود را کنار بگذارد و همه احزاب را بیک نظر نگاه بکند اعم از اینکه آن نظرات و ملاحظاتی که احزاب دارند موافقت بکند با نظرات سیاسی شخصی او یا موافقت نکند چنانکه نظیر این مسئله هم دیده شده است مثل اینکه در پارلمان انگلیس که اکثریت بالیبرالها است و رئیس مجلس از حزب اقل است و با آنکه از حزب اقل است وظیفه خودش را کاملا رعایت میکند یعنی نسبت به تمام احزاب بیطرف است و در اینجا هم عقیده حزب دموکرات اینست که مقام ریاست و مقام نیابت سلطنت چنانچه گفته شده است مقامش مطلق و مقام بیطرفی نسبت به تمام احزاب و عموم است بنابراین بنده از طرف فرقه دموکرات چنانکه در ده گذشته هم پیشنهاد کرده بودم در این مرتبه هم برای انتخاب رئیس آقای مؤتمن الملک را کاندیدا میکنم و اگر نظر اکثریت هم با این کاندیدا موافق باشد تصویب بکند امیدوارم که امروز يك رئیس بتوانیم به اتفاق آراء انتخاب کنیم و آن رئیس

هم از این بیمد چون به اتفاق آراء انتخاب شده است بتواند کاملا بوظایف مقام خودش رفتار بکند و نسبت بیطرفی را که از وظایف این مقام است بطوریکه باید ملاحظه بکنند ردیگر جماعتی نگویند که این از اقلیت انتخاب شد لابد در بعضی جاها ملاحظه اقلیت را می کنند و اقلیت هم نگویند که چون از اکثریت انتخاب شده ملاحظه اقلیت را نخواهد کرد وقتی که به اتفاق انتخاب بشود دیگر این اشکالات برداشته میشود حالا بسته است بنظر اکثریت مجلس که اگر ایشان هم قبول کردند با اتفاق انتخاب خواهد شد .

معزز الملک - چنانکه همه میدانید ریاست مجلس بر حسب طبیعت و وظائف خودش يك مقامی است که همانطور که گفته شد اگر در انتخاب آن نمایندگان اتفاق بکنند و اتفاق آراء حاصل بشود موجب حصول خیلی خیلی اثر و در واقع اسباب تسهیل جریان امور که از اول تکالیف مقام ریاست مجلس است خواهد شد بنابراین هیئت انتلابیه مجلس شورا بواسطه همین نظری که عرض کردم و دیگر نمیخواهم شرح بدهم در اینموقع که محتاج بانتخاب رئیس شدند و در خارج هم اینمطلب را باحزاب محترم دموکرات مطرح مذاکره قراردادند متفق الرأی شدند و همانطور که شاهزاده سلیمان میرزا بنام فرقه دموکرات کاندیدای خودشان را بیان کردند بنده هم از هیئت مؤتلفه و فرقه خودم عرض میکنم که کاندیدای ما هم آقای مؤتمن الملک است و ما هم درباره ایشان رأی خواهیم داد و امیدوارم با این اظهاراتی که شده است در اینمورد اتفاق آراء حاصل شود .

آقا شیخ اسمعیل - چونکه بی طرفه ام آقای مؤتمن الملک را از خودشان میدانند تشکر می کنند از هر دو طرف که بی طرفی ایشان را تصدیق کرده اند .

نایب رئیس - حالا شروع میکنیم بانتخاب بکنفر رئیس .

اوراق رأی توزیع و بخند شده آقای حاج میرزا رضا خان بقرعه آقایان حاج آقا . آدینه محمد خان . نیرالسلطان را برای استخراج آراء تعیین نموده استخراج نمودند .

معاضد الملک - عده حضار (۷۹) آقای مؤتمن الملک با (۷۸) رأی آقای ذکاء الملک با يك رأی .

نایب رئیس - آقای مؤتمن الملک تقریبا بالاتفاق بر ریاست مجلس مقدس شورای ملی معین شدند (گفتند مبارک است) .

وحید الملک - راجع بهمین موضوع عرض داشتم اجازه می فرمائید .

نایب رئیس - بفرمائید .

وحید الملک - آقایانی که از طرف اقلیت و اکثریت کاندیدای خودشان را پیشنهاد کردند يك شرحی از بی طرفیت مقام ریاست بیان کردند و بنده میخواستم در این اظهار بشاشت خودم يك دو کلمه هم از مقام ریاست عرض کنم شنیده میشود که بعضی از آقایان می گویند که رئیس باید فقط نظم مجلس را حفظ کند در این هیچ شکی نیست که نظام مجلس همیشه بر عهد رئیس است لکن آقایان میدانند که این هیئت محترم قانون گذار مملکت است و قوانینی که در اینجا گذاشته میشود و از این مجلس می گذرد باید در اقصی بلاد ایران اجرا شود و ما خودمان قانونی

نشویم و رعایت تمام نکات و دقائق قانون و نظامات آنرا ملاحظه نکنیم آنطوریکه باید و ما میخواهیم شاید قوانین مان نفوذ پیدا نکنند بنده عرض می کنم اول چیزیکه بر تمام مافرض است اطاعت تمام مواد و نکات قانونیست و هر شخص شاخص رئیس است که تمام مواد نظامنامه را آنطوریکه باید و شاید بموقع اجراء و ملاحظه بگذارد پس اگرچه این کار در ظاهر شاید يك کار خیلی كوچك بنظر بیاید ولی در واقع که ملاحظه بکنیم می بینیم که يك کار خیلی بزرگ و مهمی است بجهت اینکه کسیکه بنشیند بکرسی ریاست و کار باین بزرگی را اداره بکند تمام نکات قانونی و مواد نظامنامه باید ملاحظه کند تا اینکه آنطوریکه لازمست تا آنکه بتواند از ساعات و اوقات مجلس استفاده نمایند پس این مقام يك مقامیست که علاوه بر شخص که بشخص شاخص رئیس می دهد يك اهمیت فوق العاده را داراست و بنده امروز در این اظهار بشاشت می کنم از این انتخابی که امروز واقع شد که مافی الحقیقه امروز دارای بترتیب شویم مثل آقای مؤمن الملک با آن بی طرفیت شخصی که در شخص ایشانست امیدوارم که رعایت تمام مواد قانونی و نظامنامه مجلس شورای ملی خواهد شد و دیگر اینکه از این اتفاقی که امروز حاصل شد بکوشش و امیدواری می توان از برای انچه حاصل نمود و این بکوشش چشم رومی است بپدیدین ها و نقادین خارجی که اگر ما اختلافاتی داریم اختلافات مسلکی است و اختلافات شخصی انشاء الله نیست بواسطه اینکه کلیه نظرات سیاسی در هر امری از امور فرق دارد برای همین اختلاف نظریات سیاسی مسلک فرق می کند و اختلاف مسلک ها پیدا میشود ولی در اختلافاتی که در نظریات سیاسی پیدا می شود به هیچ وجه نظریات شخصی نباید بشود و اینکه ما امروز تماماً اتفاق کردیم از برای انتخاب يك نفر رئیس برای ریاست يك مقام محترمی چنانچه عرض کردم امیدوارم که بعد از این در کلیه کارهای مملکتی همین طور اتفاق بکنیم و تمام نظریاتمان در امور سیاسی عالی باشد تا اینکه باین وسیله تمام امور مملکت خودمان را بطوریکه شاید و باید در شاهراه ترقی و سعادت بگذاریم .

[ع. و ما آنچنین کردند]

نایب رئیس - حالا شروع می کنیم به شور در راپورت کمیسیون معارف و بودجه راجع روزنامه رسمی .

ارباب کیخسرو - چون رئیس معین شد باید تکلیفشان معین بشود یعنی باید بایشان اطلاع داد که اگر قبول میکنند بیایند بجای خودشان بنشینند آنوقت شروع بمذاکرات شود .

نایب رئیس - اطلاع داده میشود . در این موقع راپورت کمیسیون معارف و کمیسیون بودجه بشرحیکه ذیلامرقوم میشود قرائت گردید بتاریخ سه شنبه ۲۱ صفر ۱۳۲۹ نمره ۱۳۰ از کمیسیون معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه در جلسه روز پنجشنبه ۱۶ صفر با حضور آقای وزیر

علوم در خصوص ترتیب اداره و مخارج روزنامه رسمی که از وزارت داخله بمجلس تقدیم و بکمیسیون معارف ارجاع شده بود مذاکرات لازمه نموده نتیجه را این طور اظهار میدارد کمیسیون معارف وظیفه خود را در موقع انشاء قانون روزنامه رسمی بجا آورده و دیگر رأی نمیتواند بدهد فقط نظر بیکه اظهار میکنند اینست که روزنامه رسمی باید در وزارت داخله بتوسط اشخاصی که جزء مستخدمین دولت محسوب میباشند اداره شود و مقاطعه دادن اشخاص متفرقه از مدیران جرائد و غیر هم تصویب نمی کنند مخارج روزنامه رسمی را باید دولت بدهد و اگر از فروش آنهم چیزی عاید شود جزء عایدات دولت محسوب گردد بتاریخ ۲۲ صفر ۱۳۲۹ نمره ۲۸ از کمیسیون بودجه بمجلس مقدس کمیسیون بودجه روز چهارشنبه ۲۲ صفر دو ساعت ونیم بظهر مانده در تحت ریاست آقای آقا میرزا مرتضی قلیخان تشکیل لایحه وزارت داخله راجع بر روزنامه رسمی قرائت عقیده کمیسیون بودجه مطابقت راپورت کمیسیون معارف در اینکه روزنامه رسمی باید اداره شود در خصوص مصارف آن پس از مذاکرات لازمه با لثرت آراء بترتیب ذیل مبلغ چهار صد و سی و چهار تومان تصویب مینماید ماهیانه در مدت ششماه اعتبار بوزارت داخله داده شود تا پس از اینکه کاملاً وزارت داخله از ترتیبات اداره آن اطلاع حاصل نمود بعد از مدت ششماه پیشنهاد جدیدی بمجلس خواهند نمود بطبع روزنامه در مطبعه شاهنشاهی و اجرت بست آن مجانی خواهد بود .

مدیر که سمت مدیری هم داشته باشد ۱۰۰ تومان -
 دایره مراسلات ۲ نفر ۳۰ تومان مخبر بکنفر ۳۰ تومان -
 موزع ۲ نفر ۱۸ تومان مصحح ۲ نفر ۳۰ تومان -
 پیشخدمت و مطالبات وصول کن ۲ نفر ۲۰ تومان منشی بکنفر ۳۰ تومان کاغذ ۶۰ بنساز قرار هزار نمره بطبع فی بندی ۲۶ قران ۱۰۶ قران دفتر دار ۲ نفر ۲۰ تومان جمع کل ۴۳۴ تومان .

صورت لایحه وزیر به قیمت کاغذ یکماهه ۱۰۸ بندی ۲۷ قران ۲۹۱۶ قران دبیر ۵۰۷ قران مخبر ۲ نفر ۳۰۰ قران مصحح ۲ نفر ۳۰۰ قران مدیر کل ۱۰۰۰ قران منشی ۲ نفر ۳۰۰ قران دفتر دار ۲ نفر ۲۰۰ قران دایره مراسلات ۳ نفر ۳۰۰ قران موزع ۴ نفر ۲۸۰ قران پیشخدمت و امور مطالبات ۳ نفر ۲۱۰ قران جمع کل ۶۳۵۶ قران چون بر حسب تصویب مجلس مقدس شورای ملی شیدالله ارکانه اداره روزنامه دولت علیه باید در تحت نظارت وزارت داخله تشکیل و دایر گردد علیهذا وزارت داخله در باب مصارف تشکیل و ترتیب اداره آن وقت و امان نظر تحقیقی نموده با جرح و تعدیل لازم مخارج ماهیانه آنرا مطابق صورت فوق بر آورد و تصدیق مینماید و عقیده وزارت داخله این است که عجله مبلغ هشتصد و سی و پنج تومان و ششقران بموجب تفصیل فوق نامدت ششماه از وزارت جلیله مالیه بتوسط وزارت داخله باداره مزبوره پرداخته شود و فعلاً ترتیب این روزنامه رسمی جریان پیدا کند تا پس از ششماه هم ترتیب دیگری که اقتضا کرد در این باب داده خواهد شد در عرض این مدت هم وزارت داخله پس از سه ماه يك نظر و تحقیق احتمالی در جریان این اداره خواهد کرد و پس از ششماه يك رسیدگی کلی از ترتیبات خرج و دخل آن بعمل خواند آورد و آنوقت بهر طوری که مقتضی باشد اساس صحیحی برای تکمیل

جریان آن وضع خواهد نمود که این مقصود بخوبی پیشرفت نماید این فقره را هم ذیلاً توضیح مینماید که طبع این روزنامه در مطبعه دولتی مجانی خواهد شد و اجرت پستی آنهم مجانی خواهد بود و محل اداره روزنامه و لوازم تحریر و غیره را هم وزارت ترتیب خواهد داد .

نایب رئیس - سابقاً مجلس در ایجاد روزنامه رسمی رأی داده حالا باید در این مبلغ بودجه مذاکره کرده رأی بدهند .

ارباب کیخسرو - چون رئیس انتخاب شد باید تکلیف رئیس معلوم شود که اگر قبول می کنند بجای خودشان به نشینند و بکار خودشان شروع کنند .

رئیس - اطلاع میدهیم .
افتخار الواعظین - بنده عرضم این است که مجلس شورای ملی برای تأسیس روزنامه رسمی رأی داده است چنانچه فرمودید ولی چون تأسیس روزنامه رسمی از ادارات رسمی وزارت داخله خواهد بود بنده گمان میکنم که اگر آقایان هم موافق باشند این مذاکراتش باشد تا وقتی که وزراء معرفی شدند وزارت داخله هم نظریات خودش را بگوید شاید وزارت داخله در این باب نظریات داشته باشد و حالا چون معرفی نشده اند شاید نتوانند رأی خودشان را اظهار بکنند .

صحیح است مجلس رأی داده است که يك روزنامه رسمی در مملکت باید دایر باشد ولی سایر جزئیاتش بسته بنظر وزیر داخله است و بنده نظر باطلاعاتی که دارم این که امروز لایحه موقه ندهاند بجهت این بود که ریاست مجلس نشده بود و روز سه شنبه محققاً معرفی خواهند شد پس تقاضا می کنم شور در این لایحه را بگذارید و زرا که معرفی شدند آنوقت مطرح شود .

سلیمان میرزا - گرچه آقای افتخار الواعظین نظریات خودشان را فرمودند لکن بنده عرض می کنم نظر اینکه در اینجا هست نظریات بودجه است وزیر داخله آنهم اگر بخواهند يك توصیه در این اداره بدهند می توانند يك اعتبار دیگری بخواهند هیچ مانعی ندارد که امروز در این مسئله رأی بدهیم هیچ شبهه نیست که اگرچه مجلس شورای ملی تصویب کرده است لزوم روزنامه رسمی را لکن این قانون اجرا نخواهد شد دیگر اینکه مجلس يك رأی بدهد در این بودجه که خواسته است و امروز اگر باین رأی بدهیم مسلمست دست آن وزیر را نه بسته ایم ممکن است که اگر اصلاحی لازم بدانند مثل خیلی چیزها که اصلاح لازم دارد باز پیشنهاد خواهد کرد و موافق این مذاکره بازرای داده خواهد شد .

حاج آقا - امروز در این راپورتیکه از کمیسیون بودجه آمده بنظر خیلی از ترتیب راپورت بودجه دوراست بجهت اینکه يك قانونی از مجلس گذشت در چهار ماه قبل و تمام حسیات آنهم معلوم شده بود و فوریت آنهم تقاضا شده بود و همه حس کرده بودیم و تصویب شد که این اداره در تحت مراقبت خود وزارت داخله باید تأسیس شود و یکی

برای تحقیق یکسندی خواسته باشند رجوع کنند با اداره مباشرت ثبت اسناد که آیا این سند ثبت شده است یاخیر و مضمونش و ترتیبش چه شکلی بوده است تغییر و تبدیلی در سند داده شده است یا نشده است هر وقت چنین حاجات پیش بیاید در عمل و رجوع کردند بدفتر فهرست و مقصود حاصل نشد و رفع حاجت نشد رجوع کنند با اداره مرکزی یعنی دفتر را که مرکزی تهران و از اینجا صورت بخواهند این از برای موقع رفع احتیاج خیلی اسباب زحمت خواهد بود بنده عقیده ام این است که يك نسخه را در خود آن محل بگذارند خیلی بهتر خواهد بود.

مشیرالدوله - در این باب در کمیسیون

خیلی ملاحظه شد اول بنا بود که دفتر ثبت دو نسخه باشد و دفتر فهرست هم دو نسخه باشد ولی ملاحظه کردیم که در بادی امر این اسباب این میشود که اجزاء زیاد باید نگاهداشت و مواجب زیاد باید داد و این از فقره این ممالک خارج است و بعد که از این مسئله گذشتیم امر دایر میشود ما بین دو صورت با اینکه دفتر ثبت که يك نسخه میشود با دو نسخه دفتر فهرست و امر دایر میشود که یا نسخه دفتر ثبت را در آنجا بگذارند و دفتر فهرست را بفرستند یا بعکس چنانچه در اینجا نوشته شده است دیدیم برای استحکام کارمان مقصودی که ما داشتیم برای داشتن دو نسخه بهتر این است که دفتر ثبت را در مرکز داشته باشیم و اینکه در کمیسیون گفته شد دفتر ثبت را بر مرکز بفرستند این نظر بود اسنادی که ثبت میشود و یکسال هم در اداره مباشرت ثبت مساند دیگر محل احتیاج نشد آنوقت بر مرکز بفرستند در مرکز از هر نوع تغییر و تبدیل مصون میماند و این از برای محفوظ بودن ثبت بهتر خواهد بود باین جهت گفته شد که بیاید بر مرکز حالا که این مسئله مذاکره میشود بهتر است که دفتر ثبت بیاید بر مرکز البته خودش بهتر است برای استحکام دفتر ثبت بیاید بر مرکز بجهت آنکه تمام مطالب اسناد در دفتر ثبت متناً و حاشیاً و تجلاً تمام در آن ثبت و ضبط است و البته معلوم است که در دفتر را که کل سند محفوظ بماند بهتر از این است که يك خلاصه محفوظ بماند این يك نظر اساسی بود دیگر اینکه تمام نظرات ما در این بود که استحکام سندات مردم باشد از این نظر اساسی گذشتیم حالا آمدیم بعملی که میگویند طرف ارجاعات واقع میشود و آنوقت مردم چکار میکنند آنهم در کمیسیون پیش بینی شده است و کافیت از اینکه هر وقت رجوع بدفتر را که محلی بکنند آن دفتر فهرست میگوید که این مسئله در چه تاریخ و در چه محل ثبت شده است و طرف معامله کبها بوده اند و احیاناً اگر مستقنی نکرد و خواستند ثبت سند را داشته باشند سهل است که یکصورتی از مرکز بفرستند و در یک هفته یا دو هفته او میرسد راست است اگر ما میتوانستیم دو دفتر ثبت و دو دفتر فهرست میداشتیم این بهتر بود که از باب رجوع معطل نشوند ولی چه باید کرد و با حالیه امروز باید ملاحظه اوضاع اقتصادی این مملکت را بکنیم و اجزای زیادی بگیریم و مواجب زیادی ندهیم و موافق استطاعت امروزی اجزاء نگاه میداریم البته مجبوریم اداراتمان را اینطور نگاه بداریم اگر این دایره انتشار یافت و توسعه پیدا کرد توانستیم دو دفتر ثبت درست کنیم البته آنوقت درست خواهیم کرد و بهتر هم هست.

آقا شیخ ابراهیم زنجانی - این دفتر رسمی

ثبت شده و با مضاعف رسید در ریاست ثبت بیاید و برای تطبیق یکصورت بگیرند و بفرستند مطالعه بکنند این استحکامش کمتر است از اینکه دفتر ثبت اینجا بماند که گاهی رجوع کنند در وقت حاجت ثبت برای این است که در هر محلی در مشاجرات و منازعات با آنجا رجوع بکنند و اینکار برگشت خواهد کرد باینکه همه جا رجوع کنند بطهران در کرمان رجوع بکنند بطهران چرا بجهت اینکه سندی که در دست آن شخص است با دفتر ثبت که بایع که مشتری کبست مطابق است یاخیر دفتر همانست که در مرکز است ولی مطابق کردن آنصورت با واقع امر از اینجا تا آنجا خیلی مشکل است و این را فهرست معین نمی کند تمام تعطیلات در دفتر ثبت نوشته شده است و آن بعقیده بنده اشکالش زیاده است حالا دیگر بسته بنظر آقایان

کاشف - عرض بنده تقریباً يك اخطار قانونی

است ولی خیلی مختصر يك دو مرتبه است که آقایان مخبرین در ضمن مدافعه از راپورت کمیسیون برضد آن راپورت اظهاراتی میکنند و آن يك دو مرتبه است بنده می بینم و اگر خواسته باشد خودش برضد آن مذاکره کند بایستی که اجازه بخواهد و به نوبه مذاکره کنند بعقیده بنده این خوب است از طرف کمیسیون هارعايت شود و کسی که با اکثریت کمیسیون باشد بجهت مخبری و لوموقتاً هم باشد باید انتخاب بکنند چون کسیکه مخالف باشد درست نمیتواند مداخله بکند و مخبر بدون نوبه میتواند اجازه بخواهد برای دفاع نه اینکه برای اظهار عقیده خودش این را بنده استدعا میکنم که کمیسیونها این نکته را ملاحظه کنند

آقا شیخ ابراهیم زنجانی - اولاً بنده

دلایلی را که کمیسیون در نظر داشت عرض کردم و ثانیاً کسیکه يك نظری دارد چطور نمیتواند بگوید علاوه بر آن يك قانونی از سر تا پایا هزار ماده است در دو ماده آن مخبر را عزل بکنند و يك مخبر دیگر می آورند که در تمام این مواد مطابق و موافق باشد این محال است.

در اینموقع پیشنهادی از طرف آقای افتخار - الواعظین قرائت تقریباً باین مضمون که دفتر ثبت کپیبه شود نسخه متعدد بردارند.

افتخار الواعظین - آقای مشیرالدوله

نظرشان باین بود که اگر مادفتر ثبت را دو نسخه بکنیم یعنی اقرارات و امضانات بخواهند در دو نسخه دفتر ثبت باشد و یکی بر مرکز فرستاده شود یکی هم در محل بماند این خیلی بهتر خواهد بود ولیکن برای ضیق مالیه صرف نظر کردیم بنده گمان میکنم که با آسانی می توانیم رفع این محذور را بنمائیم که از آن دفتر ثبت مادو نسخه داشته باشیم با تمام مطالب با تمام سجل یکی در محل و یکی در مرکز داشته باشیم و محتاج هم نباشیم که اجزای زیادی نگاه بداریم و آن این است دفتر ثبت پس از آنی که ثبت شد دو کپیبه چایی از او برداشته شود و تمام آنچه در دفتر ثبت ثبت شده عیناً نقل میشود بدفتر کپیبه و از آن دفتر کپیبه یکی را نگاه میدارند برای احتیاجات محلی و یکی را بر مرکز می فرستند که اگر وقتی احتیاجی بهم رسید بآن دفتر کپیبه ولایتی رجوع میکنند و در مرکز هم اگر طرف احتیاج شود آن دفتر کپیبه ولایتی را میخوانند با دفتر ثبت مرکزی مطابق میکنند.

ارباب کیخسرو - اولاً اعتراضی دارم با

آقای افتخار الواعظین در صورتیکه مالفظ سواد را داریم ایشان لفظ کپیبه را استعمال میکنند و دیگر این که میفرمایند سواد بردارند این با هر سر کپی نمیشود سواد سر کب علیحده دارد و آن سر کب هم اگر کهنه بشود نمیشود از روی اوسواد برداشت اگر بنا باشد يك نسخه از آن دفتر نگاه بدارند و یکی را بفرستند بر مرکز این سواد لازم دارد و همان دو نسخه نوشتن است.

حاج آقا - اینمطلب چندان مذاکره ندارد

شرحی که آقای مشیرالدوله بیان کردند گمان میکنم که کافی باشد این چیزی که آقای افتخار الواعظین فرمودند در صورتی است که یکورق باشد يك لایحه را میشود زیر چرخ ببرند و از روی آن کپیبه بردارند و بعد از آن شرحی که آقای مشیرالدوله فرمودند محتاج مذاکره دیگر نیست خوبست رأی گرفته شود

افتخار الواعظین - بنده برای این که

مذاکره زیاد نشود پیشنهاد خودم را استرداد میکنم (مجدداً قرائت شد).

نایب رئیس - رأی می گیریم کسانی که

ماده ۲۹ را تصویب میکنند قیام نمایند (تصویب شد).

نایب رئیس - باقی شور این لایحه میماند

برای جلسه آتی - خاطر محترم آقایان مسبوق است بر اینکه دیروز یکی از اعضاء محترم مجلس شورای ملی بواسطه فوت از این مجلس مفقود شده است و بواسطه این فقیه جدید خیلی اسباب تأسف شده است فردا هم مجلس ترحیم در مسجد سیه سالار منعقد است خواهش میکنم که قبل از ظهر آقایان در این مجلس ترحیم مرحوم وکیل التجار حاضر شوند و اظهار تسلیت بپا زمانندگان آن مرحوم نمایند. جلسه آتی به روز سه شنبه سه ساعت بفرق دستور بقیه تجدید تریاک - راپورت کمیسیون بودجه راجع باعانه مدرسه نقاشی - راپورت کمیسیون معارف راجع باعزام محصلین بخارجه - اگر وقت باشد بقیه قانون ثبت اسناد.

ادیب التجار - در چند جلسه است که اظهار

و تقاضا شده است که راپورت کمیسیون داخله را در باب منع احتکار بعد از این مدت در جزء دستور بگذارند و این اهمال شده است با اینکه مخالفی نبوده بنده استدعا میکنم جزء دستور آتی گذاشته شود و قبل از شروع ثبت اسناد گذاشته شود دیگر در باب بقیه اعضاء کمیسیونها مخصوصاً کمیسیون نفتیش که خیلی اهمیت دارد و آقای نایب رئیس مسبقاً که قریب دو ماه پیش از این در باب مالیه مملکت سئوالی کرده بودم از مرحوم صنیع الدوله چون شنیده بودم که پول گرفته بودند آنکه مرحوم شد بعد از آنهم امروز و فردا شد که وزیر تعیین شود تا بحال حاضر نشده اند برای جواب سئوال بنده امروز شنیده ام پول گرفته اند نمی دانم این چیست موقع سئوال بنده وقتی است که وزرا معرفی شوند و آنوقت سئوال کنم چون نظرات وزیر داخله در اینجا خیلی دخیل است باین واسطه باید وزیر داخله هم حاضر باشد و آن چهار نفری که بعوض آنها باید رأی کمیسیون نفتیش مالیه معین شود از طرف مجلس باید زود معین شود برای اینکه مالیه مملکت بطوریکه آقای نایب السلطنه فرمودند مهمترین کارها است يك

وقتی ملتفت می شویم که دو کور گرفته اند و هیچ معلوم نیست که کجا صرف شده است.

حاج عز الممالک - بنده می خواستم عرض کنم اعتبارنامه سعدالدوله نماینده سیستان در مجلس مدتی است خوانده شده جزء دستور شود که در مجلس تصویب شود.

(مجلس سه ربع از شب گذشته ختم شد)

جلسه ۲۲۲

صورت مشروح روز شنبه ۹ شهر

ربیع الاولی ۱۳۲۹

مجلس دو ساعت و نیم قبل از غروب آفتاب بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید.

رئیس - در این موقع که آقایان نمایندگان معترم اظهار حسن ظنی نسبت ببنده فرمودند و بنده را باین مقام انتخاب کرده اند باید اظهار تشکر بکنم عرض میکنم هر چند که بنده خودم را لایق این اظهار حسن ظن نمیدانستم ولی چون این اظهار ببنده شده است بنده هم باید جدوجهد بکنم و سعی بکنم که لیاقت این حسن ظن را بهم برسانم که گفته شود این اظهار بی موقع بوده و در این جامه لازم میدانم که عرض بکنم که این از بدیهیات است که مقام ریاست یک مقام بی طرفی است و بنده ملتفت این وظیفه خودم هستم و اگر هم مقام ریاست و وظیفه اش بی طرفی نبود بآن ترتیبی که بنده را باین مقام انتخاب کردند و خیلی متشکر هستم همان ترتیب ببنده می فهماند که باید همیشه بی طرف باشم و بدیهی است که لفظ بی طرف بآنکه فقط بگویم بی طرف هستم کافی نیست باید تا وقتی که من روی این صندلی ریاست نشسته ام اعمال خودم را بطوری بکنم که همه آقایان بدانند که بنده غیر از بی طرفی مقصد دیگری ندارم ولی این را هم بنده عرض می کنم که بی طرفی که راجع بمقام ریاست است خود رئیس هم البته طوری باید رفتار بکنند که آن بی طرفی را داشته باشد ولی از طرف آقایان نمایندگان هم باید نسبت باو همراهی شود یعنی باین ملاحظه که بنده را بهیچوجه داخل هیچگونه امور نیابستی بخواهند و از بنده بهیچوجه متوقع نباشند که در هیچ امری چه استیشاری چه ترتیب دیگر مداخله بکنم و از حال این عرض را میکنم برای آنکه اگر در یک موقعی یک اظهاری شود بنده رد کردم اسباب رنجش خاطر آقایان نباشد یک مسئله دیگر هم باید عرض بکنم و آن مسئله اقتدار و اختیارات رئیس است اختیارات بنده همان است که در نظامنامه داخلی قید شده است غیر از آن اختیاراتی ندارم کار رئیس اجرای مطالبی است که در نظامنامه نوشته است این بدیهی است که بنده اگر بخواهم این مطالب را اجرا بکنم از خودم یک قوه ندارم قوه بنده در دست خود شماست در یک موقعی اگر یک اظهار و اختطاری از طرف بنده که در حقیقت از طرف خود شما است یا اگر اظهاری بشود که مطابق نظامنامه است باید آقایان با من همراهی بکنند که مدلول نظامنامه اجرا شود این را من باید عرض بکنم و البته همه می دانند که مجلس امروز مرکز عموم مملکتی

است تمام مردم توجهشان بمجلس است اگر خدای نخواستہ مجلس ما که سرمشق تمام امور این مملکت است مرتب نباشد سایر ادارات و سایر اورهم گمان می کنند که بوضع مجلس نگاه بکنند آنها هم تا بیک درجه امورشان مختل می شود پس ما باید جد و جهد بکنیم که این مجلس را مرتب بکنیم یعنی موافق موادی که در این نظامنامه نوشته شده است مراعات بکنیم و تا بحال که الحمدلله مراعات شده است مقصود بنده این است که همانطوری که سابق توجه فرموده اند و تمام مود نظامنامه را مجری داشته اند همانطوری تا وقتی که بنده در این صندلی نشسته ام باینده همراهی بکنند و انشاءالله امور مملکت منظم بشود و در خاتمه نطق هم یک مطلبی را می خواستم اظهار بکنم که آقایان نواب رئیس چون در این جا که همیشه رئیس می نشینند کاری نداشته و ملاحظه این که اگر بعضی اوقات بخواهند نطق بکنند مجبور شوند بیایند پائین خودشان از بنده تقاضا کردند که میان آقایان بنشینند و اگر بنده یک وقتی نتوانستم در این مقام بنشینم هر یک از آنها که مقتضی باشد بجای من بمقام ریاست بنشینند فقط محض اطلاع عرض شد صورت جلسه روز سه شنبه را آقای معاضد الملک قرائت نمودند.

غائبین جلسه قبل:

آقای مؤتمن الملک - میرزا یانس - مریم آقا سید محمد باقر ادیب .

رئیس - ملاحظاتی در باب صورت مجلس نیست ؟ (چون اظهاری نشد رئیس صورت مجلس را امضاء نمود) .

رئیس شروع میکنیم بلائجه قانونی تجدید تریاک در این باب مسبق میکنم خاطر محترم آقایان را که تقاضای فوریت شده و یک شور بیشتر نداریم ولی یک ماه و نیم است تقریباً که این مسئله مطرح است و چیزی که تقاضای فوریت شده است البته یک خیر مجلسی است و یک ماه و نیم تأخیرش صحیح نیست و از آقایان خواهش دارم که طوری بکنند که پیش از این لایحه تاخیر نیفتد .

شروع بشور در لایحه قانونی تجدید تریاک شد
ماده دوم - محض جلو گیری از مضار استعمال شیره سوخته تریاک در تمام نقاط مملکت کلیه سوخته تریاک به مأمورین وزارت مالیه تسلیم میشود که ضبط نمایند و فقط بعنوان حق الزحمه برای هر مثقالی سه شاهی بکسانی که سوخته را به مأمورین مزبور تسلیم می نمایند داده می شود و هر گاه کسی از تسلیم سوخته امتناع نماید و یا مخفی بدارد سوخته اوضبط و با حضور همان شخص مکشف می شود ثانیاً مأمورین مزبور در هر نقطه عده واسامی اشخاصی را که شیره استعمال می کنند باین مقدار شیره که در هر محل مصرف میشود همین نموده و از سوخته ضبط شده بقدر ضرورت نقاط مزبوره شیره تهیه کرده و از هر مثقالی سه عباسی بآن اشخاص می فروشند و در آخر سال آنچه باقی بماند با اطلاع وزارت مالیه تلف خواهند نمود .

رئیس - در این ماده مخالفتی نمی بینم پس باورقه رای خواهیم گرفت .

محمد هاشم میرزا - دوسه مرتبه که این لایحه در مجلس خوانده شد در این لایحه دو چیز بود یکیش چطور شد سوخته تریاک تنها نبود سوخته شیره تریاک هم بوده است چطور شده حذف شده یا فراموش شده است .

فهییم الملک - از ابتداء تا حال سوخته بود شیره نبود .

محمد هاشم میرزا - عرض میکنم که از خاطر آقای مخبر محترم رفته است آنوقتی که در این باب مذاکره شد و رجوع به کمیسیون شد و تمام سوختهها جزء این موضوع بود و همان مضاری که در سوخته تریاک منظور است بر سوخته شیره که از سوخته تریاک گرفته می شود همان مضار منظور است یعنی مضار بدنی و عقلی و هم منافع رفع مضار از اشخاص مبتلای بآن هر دو منظور است و سابقاً هم پیشنهاد شده است آنها باید زیاد شود بعقیده بنده اگر هم حذف کردند باید زیاد کنند و اگر دلیلی دارد آقای مخبر بفرمایند .

فهییم الملک - اولاً رض می کنم وقتی که سوخته گفتند شامل آنها می شود و ثانیاً این قانون اساساً برای منع و جلو گیری وضع شده است وقتی که شیره استعمال نشده و یک سوخته شیره پیدا نمی شود این سوخته هم شامل او میشود .

آقا سید حسن مدرس - آن چیزی را که مستند ببنده کردند دو نکته اش مخالف است یکی در باب مدت است و یکی از بابت آن اشخاص که این شیره را خریده اند و تجارت کرده اند متضرر خواهند شد باید برای آن ها هم تکلیفی معین شود .

دکتر علی خان - بنده فقط مخالفتی که دارم با این خبر و ماده است که می گوید مأمورین دولت اسامی اشخاصی که مبتلا هستند ثبت می کنند و برای آنها شیره تهیه میکنند که بآنها داده شود علاوه بر این که این خیلی اشکال خواهد داشت برای مأمورین وزارت مالیه و وزارت داخله چنانکه بنده در کمیسیون عرض کردم این ماده بکلی بی فایده است و علاوه بر این که عرض شد این ترتیب از برای این است که جلو گیری از استعمال شیره بشود و بنده در حضور علماء و از روی صحت ثابت کردم و ثابت شد که می تواند عوض شیره تریاک استعمال بکنند در صورتی که نظر کمیسیون که نمایندگان این باشد که آن اشخاص نمیرند و اگر نظر نمایندگان حتماً این باشد که آن کیفی را که در شیره میبردند از تریاک ببرند این تریاک بدرد آنها خواهد خورد که یک قدری بیشتر باید تریاک بکشند تا این که آن کیف را که میبردند ببرند و هم باعث حفظ صحت آنهاست که نباید ببرند در این صورت بنده هیچ لازم نمیدانم که دولت شیره تهیه بکنند برای اینکه آنها آن کیف را ببرند یک مقدار تریاک معین بکنند که در ازای شیره بآنها بدهند فقط برای آنکه نمیرند این نظر برای ما کافی است و همان طور که عرض کردم با کمال خوبی می توانند تریاک را استعمال کنند یا خوراکی بامی کشند و بهمان اندازه